

Infrastrukturdepartementet
Enheten för samhällets digitalisering
i.remissvar@regeringskansliet.se

I2021/01304

LM2021/015571

YTTRANDE

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens, ”Proposal for a Regulation laying down harmonised rules on artificial intelligence (artificial intelligence act) and amending certain union legislative acts (COM(2021) 206)”

Lantmäteriet har mottagit remissen om begäran om yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (I2021/01304).

Lantmäteriet tillstyrker i huvudsak kommissionens förslag och bedömningar.

Allmänna synpunkter

Lantmäteriet är positiv till europeiska kommissionens initiativ till harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI). Det är viktigt att samhället har fortsatt högt förtroende för offentlig förvaltning inklusive användning av AI på olika sätt.

Detta förslag bedöms lägga en bra grund för användning av AI med fokus på rättssäkerhet, förtroende, konkurrenskraft, nytta, bättre välfärd, en mer effektiv och relevant offentlig sektor, ökad innovation mm.

Lantmäteriet menar att förslaget till gemensamt EU ramverk bidrar till att skapa bra och sunda förutsättningar för användande av AI för alla länder inom EU.

Lantmäteriet stödjer förslaget till ett gemensamt regelverk som främjar de positiva effekterna med användande av AI samt tydliggör vilka användningar som ska vara förbjudna respektive tillåtna under ett gemensamt regelverk.

Lantmäteriets kommentarer

Detta är ett ambitiöst förslag med en ambition till en tydlig reglering i motsats till andra länder vilket förhoppningsvis även påverkar länder utanför EU till tydligare reglering och transparens.

Lantmäteriet bedömer att regleringen kan, om fel implementerad, bli krävande för de som hamnar inom kategorin ”hög-risk AI”. Regleringsbördorna kan då bli större än de fördelar de genererar och kan kyla innovation och konkurrens.

Lantmäteriet anser att fortsatt högt förtroende för offentlig förvaltning bör vara en viktig inriktning där fokus på s.k. tillitsfull AI borde ha högre fokus än reglering där reglerna i sig självt kan bli hinder för de förväntade positiva effekterna av AI.

Lantmäteriet och Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) har i samverkan utfört regeringsuppdraget (I2019/03237/DF) om att testa ny teknik för automatisering inom offentlig förvaltning. Målen med uppdraget var att utforska hur det offentligas processer och rutiner kan effektiviseras genom automatisering, med bibehållen eller ökad kvalitet, samtidigt som transparensen bakom beslutsfattande bibehålls eller ökar. Lantmäteriet ser att förtroendemodellen för automatiserat beslutsfattande med AI kan vara en viktig del för att bibehålla förtroende och tillit till den svenska offentliga förvaltningen men också till den europeiska/globala digitaliserade offentliga förvaltningen. Lantmäteriet rekommenderar regeringen att ge DIGG i uppdrag, i enlighet med ovan nämnda regeringsuppdrag, att utveckla, skala upp och etablera modellen i Sverige och EU och då med särskild hänsyn tagen till denna förordning om harmoniserade regler och uppförandekoder för artificiell intelligens.

I det föreslagna regelverket sägs att användare ska upplysas om att de interagerar med en AI. Användare ska även upplysas om att filmer, bilder och annat data manipulerats eller där material skapats artificiellt och som då kan tolkas som riktigt material vilket annars kan förleda.

Lantmäteriet noterar att det är väldigt lite beskrivet om vilken information som verkligen ska visas för användare i dessa fall. Lantmäteriet konstaterar att det vore en bra ur användarsynvinkel att denna information och sättet det ska visas på för användare blir mer enhetligt.

Regeln att data som används för att träna, validera eller testa en högrisk AI måste vara av hög kvalitet ("relevant, representativ och fri från fel") förutsätter att perfekta, felfria datamängder finns eller lätt kan upptäckas. Det finns en risk att regeln skulle gynna stora företag som är mer benägna att ha tillgång till stora datamängder av hög kvalitet, medan regler som GDPR kan göra det svårt för mindre företag att anskaffa sådant data. Även forskning inom artificiell intelligens, där ibland endast små datamängder av lägre kvalitet är tillgängliga för att träna AI, kan komma att påverkas negativt. Möjligen kan dessa förutsättningar på ett bra sätt hanteras i det som kallas regulatoriska sandlådor, dock kvarstår risken beskriven ovan.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Susanne Ås Sivborg. I ärendets slutliga handläggning har deltagit chefsjuristen Maria Monthure, ställföreträdande generaldirektör Anders Lundquist, verksamhetsområdeschef Anna Granström, Owe Brinnen samt Anders Enmark, de sistnämnda föredragande.

Susanne Ås Sivborg